

RESPUBLİKA

TƏSİSÇİ: AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI PREZİDENTİNİN İŞLƏR İDARƏSİ VƏ QƏZETİN REDAKSIYA HEYƏTİ

2 AVQUST 2024-cü il

CÜMƏ

№ 162 (7920)

GÜNDƏLİK İCTİMAİ-SİYASİ, SOSIAL-İQTİSADİ QƏZET

WWW.RESPUBLIKA-NEWS.AZ

Azərbaycanda kənd təsərrüfatı sürətlə inkişaf edərək iqtisadiyyatın mühüm sahələrindən birinə çevrilmişdir. Aqrar sahədə həyata keçirilən islahatlar və yeni çağırışlara uyğun strateji hədəflərin müəyyənləşdirilməsi kənd təsərrüfatının davamlı inkişafına əhəmiyyətli təsir göstərir.

Azərbaycan aqrar-sənaye kompleksinin geniş inkişaf imkanlarına malik olan ölkədir. Qeyd edək ki, beynəlxalq səviyyəli ayrı-ayrı qurumların proqnozlarına əsasən, 2050-ci ildə dünyada ərzağa olan tələbat 2006-cı ilə müqayisədə 70 faiz artacaq. Təkcə bu fakt bir daha təsdiqləyir ki, müasir dövrdə aqrar sektorun inkişaf etdirilməsi, əlverişli və ərzaq təhlükəsizliyinə nail olunması hər bir ölkə və xalq üçün ümummilli, strateji mahiyyət kəsb edir. Mütəxəssislərin qənaətinə görə, rəqabətə davamlı kənd təsərrüfatı məhsullarının emalı sənayesinin genişləndirilməsi və istehsalın dəyər zəncirinin həlqələri üzrə artırılması məqsədilə istehsalçıların, o

Sənayeləşmə:

müasir aqrar-sənaye müəssisələri

Azərbaycan kənd təsərrüfatı kompleksinin geniş inkişaf imkanlarına malik olan ölkədir

cümlədən əlverişli maliyyə resurslarına asan çıxışının təmin edilməsi, bazar infrastrukturunun və aqrar biznes mühitinin daha da yaxşılaşdırılması istiqamətində işlərin sürətləndirilməsi tələb olunur. Aqrar sahədə biznes və sahibkarlığın inkişaf etdirilməsi, ilk növbədə, rəqabətqabiliyyətli kənd təsərrüfatı və ərzaq məhsullarının istehsalının həyata keçirilməsinə əlverişli şərait yaradır. Bu sahədə sahibkarlığın inkişaf etdirilməsi ilə bağlı, ilk növbədə, aqrar istehsalın və bütövlükdə aqrar iqtisadiyyatın özünəməxsus xüsusiyyətləri nəzərə alınmalıdır.

Aqrar sahəyə dövlət himayə-

si cənab İlham Əliyevin prezidentliyi dövründə daha da genişləndirilib. Ölkə başçısı aqrar sahədə sahibkarlığın inkişafını stimullaşdıran bir çox qanunları qəbul edib, çoxsaylı fərmanlar imzalayıb və dövlət proqramları təsdiq edib. Əsas diqqət kənd ərazilərində infrastrukturun və bilavasitə kənd təsərrüfatına xidmət edən sahələrin inkişafını təmin edən tədbirlərin həyata keçirilməsi, kənd təsərrüfatı məhsullarının saxlanması və emalı müəssisələri şəbəkələrinin, yeni məhsul istehsalı sahələrinin yaradılması, meliorasiya və irriqasiya işlərinin genişləndirilməsi, və digər məsələlərin həllinə yönəldilib. Və-

tən müharibəsindən sonra Qarabağda da aqrar məsələlər diqqətdə saxlanılır, işğaldan azad olunan torpaqların istehsal potensialını idarə etmək üçün tədbirlər həyata keçirilir.

Sənaye zonalarında sahibkarlıq subyektinin inkişafı üçün tam əlverişli investisiya mühiti yaradılıb. Bu da istər yerli, istərsə də xarici sahibkarlar üçün cəlbediciliyi daha da artırır. Belə ki, Sənaye parklarının rezidentləri qeydiyyatı alındıqları tarixdən 10 il müddətinə əmlak, torpaq, gəlir və ya mənfəət vergisindən, istehsal məqsədilə idxal etdikləri texnikanın, texnoloji avadanlıqların və qurğuların idxalı zamanı ƏDV-dən və 7 il müddətinə gömrük rüsumlarından azad olunurlar. Sənaye Parkı dövlət vəsaiti hesabına hazır infrastruktur sistemi ilə təmin edilir. Parklardakı torpaq sahələri minimum qiymətlərlə sahibkarların uzunmüddətli icarəsinə verilir. Qeyd edilənlərdən bir daha aydın olur ki, sənaye parklarında iş adamları üçün tam şərait yaradılıb. İlk sənaye parkı olan Sumqayıt Kimya Sənaye Parkı 2011-ci ildə yaradılıb. Hazırda sənaye parklarının sayı 7-yə, sənaye məhəllə-

lərinin sayı isə 5-ə çatdırılıb. Bu da ondan xəbər verir ki, sənaye parkları və sənaye məhəllələri iqtisadi cəhətdən özünü doğruldur və buna görə də onların regionlarda yaradılması istiqamətində işlər uğurla davam etdirilir.

Prezident İlham Əliyevin ye-

ni sənayeləşmə siyasəti ilə bağlı qarşıya qoyduğu mühüm vəzifələrdən biri məhz ölkəmizdə sənayenin regional strukturunun təkmilləşdirilməsi və hər rayonda sənaye məhəllələrinin yaradılmasıdır.

(davamı 2-ci səhifədə)

(Əvvəli 1-ci səhifədə)

Dövlət başçısı Mingəçevir Sənaye Parkının təməlqoyma mərasimindən sonra şəhər ictimaiyyətinin nümayəndələri ilə görüşdəki çıxışında bu məqama toxunaraq deyib: "Ölkəmizin hər bir yerində, hər bir rayonda sənaye zonaları yaradılmalıdır və artıq bu istiqamətdə işlər gedir". Sənaye parkları, sənaye məhəllələri və aqroparkların işinin səmərəli və yeni tənzimləyici və idarəetmə çərçivəsində təşkil olmağa sərmayə axını, ixracın genişlənməsi və iş yerlərinin yaradılması prosesini müsbətə doğru dəyişəcək. Azərbaycan Prezidentinin təşəbbüsü və dəstəyi ilə həyata vəsiqə alan aqroparklar ölkə iqtisadiyyatında səmərəli iqtisadi model kimi ölkəmizdə fəaliyyət göstərən kiçik və orta sahibkarların dəstəklənməsinə, qeyri-neft sektorunun davamlı inkişafının təmin edilməsi və əhalinin istehsal sahəsində məşğulluğunun artırılmasına xidmət edir. Hazırda ölkəmizdə Sumqayıt Kimya Sənaye, Balaxanı, Qaradağ, Mingəçevir və Pirallahı sənaye parkları, Sumqayıt Texnologiya Parkı, Yüksək Texnologiyalar Parkı və satışı üçün 493 min kub metr tutumunda taxıl anbarı kompleksləri mövcuddur ki, bu da ölkədə olan müasir taxıl anbarlarının 24 faizini təşkil edir. Fəaliyyətə başlamış aqroparklardan 10-u heyvandarlıq məhsulları istehsal edir. Bu aqroparklarda 2022-ci ildə 36,9 min ton süd və 2,3 min ton ət istehsal olunub. İndiyədək 25 aqroparkın yaradılmasına Sahibkarlığın İnkişafı Fondu tərəfindən 195 milyon manat güzəştli kredit verilib. Bununla yanaşı, in-

vestisiya təşviqi sənədi verilmiş 27 aqroparkda texnika, texnoloji avadanlıqlar və qurğuların idxalına görə 44,7 milyon manat dəyərində güzəşt əldə edilib. Belə ki, "Orta fermer təsərrüfatının aqrar-sənaye klasterlərinə inteqrasiyası" pilot layihəsi çərçivəsində 100-dən artıq kiçik və orta fermerlərin cəlb olunması ilə Yevlax Pilot Aqroparkı yaradılıb. Aqroparkda 100 milyon manatdan çox özəl investisiyanın qoyulması, 500 daimi və 1000-dən çox işçinin isə mövsümi işlərə cəlb edilməsi nəzərdə tutulur. Artıq Yevlax Pilot Aqroparkın ilk rezidenti olan "İSFA" MMC-yə ayrılmış ərazinin 10 hektarında müasir suvarma sistemlərinin tətbiqi ilə tez yetişən gilə, nektarin, şaftal, alça və ərək tingləri, həmçinin tingçilik üçün ayrılmış ərazidə 500 min ədəd tingin calaqahtısı ekilib. "İSFA" MMC daxili bazarda satış ilə yanaşı, ting ixracını da həyata keçirəcək. Sabirabad rayonunda "Orta fermer təsərrüfatının aqrar-sənaye klasterinə inteqrasiyası" layihəsi çərçivəsində yeni pilot aqroparkların yaradılması üzrə işlər davam etdirilir. Aqroparkda 41 milyon manat özəl investisiyanın qoyulması ilə 725 iş yeri yaradılacaq.

Ölkəmizdə müasir sənaye müəssisələri, yeni istehsal sahələri yaradılır, daxili tələbatın ödənilməsində yerli məhsulların payı əhəmiyyətli dərəcədə artır, ixrac imkanları genişlənir. Bütün bunlar isə sənayenin mütərəqqi metodlar və müasir texnologiyaların tətbiqi ilə inkişaf etdirilməsi sayəsində reallaşır. Sənaye müəssisələrində istehsalın səmərəliliyinin yüksəldilməsi üçün innovasiyayönümlü metodlardan, qabaqcıl texnologiya və modern texnikadan istifadə edilir. Bu fermer təsərrüfatlarının idarə olunmasının mütərəqqi aqrar-sənaye üsuluna keçidinin inteqrasiyasına, məhsuldarlığın artırılma və saxlama şəraitinə görə it-

kilərin azaldılmasına, ixrac coğrafiyasının genişləndirilməsinə və "Made in Azerbaijan" brendi ilə xarici bazarlara sabit və etibarlı çıxışını təmin etməyə müsbət təsir göstərir. Bundan başqa, ərzaq təhlükəsizliyinin təmin edilməsi baxımından da böyük əhəmiyyətə malik aqroparkların yaradılması rayonların iqtisadi imkanlarını artırmaqla yanaşı, yeni iş yerlərinin yaranmasına imkan verir.

Sahibkarların biznes fəaliyyətini stimullaşdıran, onların vergi və gömrük güzəştləri əldə etməsi üçün əlverişli şərait yaradan və 2016-cı ildən tətbiq edilən investisiya təşviqi mexanizmi çərçivəsində 7 ildən artıq müddət ərzində 583 layihə təşviq olunub. Layihələrin icrası nəticəsində iqtisadiyyata 5,6 milyard manatdan artıq investisiya yatırılması, 38,6 mindən çox iş yerinin yaradılması nəzərdə tutulub. İndiyədək dəyər 1,8 milyard manatdan artıq olan texnika, texnoloji avadanlıq və qurğular güzəştli şərtlərlə ölkəyə idxal edilib və müasir istehsal sahələri qurulub. Təşviq edilmiş layihələrin icrası nəticəsində ölkədə yeni məhsullar istehsal edən müəssisələr yaradılıb. Prezident İlham Əliyevin 20 dekabr 2022-ci il tarixli fərmanı ilə əvvəlki illərin təcrübəsi nəzərə alınmaqla investisiya təşviqi mexanizmi təkmilləşdirilib. Investisiya təşviqi sənədi 2023-cü ilin 1 yanvar tarixindən 3 il müddətində sənaye məhəllələri, aqroparklar, turizm və rekreasiya zonaları və müvafiq ərazilərdə həyata keçirilən, eləcə də dövlət başçısı tərəfindən müəyyən edilən istiqamətlər üzrə strateji layihələrə verilir. Yeni meyarlara ekoloji nöqteyi-nəzərdən əhəmiyyətli olan tullantıların təkrar emalı sahəsi əlavə olunub, turizm istiqamətli sahələri genişləndirilib. Mexanizm çərçivəsində layihələr üzrə idxal olunan texnika, texnoloji avadanlıq və qurğuların əhatə dairəsinin dəqiqləşdirilməsi məqsədilə mal dövqələrinin siyahısı təsdiq edilib.

Mustafa KAMAL,
"Respublika".

